Пише: Владан Вукосављевић
понедељак, 24 март 2008 18:52

У прошлом броју вашег листа, објављен је чланак са потписом извесног Миленковића, у коме је видљив напор да написани редови створе слику да се ради о критичком приказу књиге Игора Ивановица “Култура и идентитет (поглед здесна)”. Како сам стицајем околности и сам недавно прочитао предметно дело, био сам изненадјен до каквих је закључака и импликација досао ваш необични чланкописац, чији су стил и проницљивост на мене оставили значајан утисак.

Као прво, посветити приказу једне књиге друштвено-политичких есеја читаве три и по странице простора у недељним новинама може да говори три ствари. Или да “Време” не зна како да попуни простор адекватним садржајима, или је реч о приказу дела које је камен-међаш у својој области а притом је из пера светски признатог стручњака и ауторитета или можда анализирано дело служи, по моделу “pars pro toto”, за обрачун са неким ширим кругом идеја, ставова или људи. Покушаћу да објасним зашто гласам за последњу од наведених теза.

Аутору књиге “Култура и идентитет”, Игору Ивановицу ово дело је првенац из области есејистике и по својој форми представља, углавном, збир чланака који су раније већ објављивани у домаћој периодици. Ивановић не гађа превисоко, пише и мисли искрено, отвара разне теме, нуди простор за дијалог, свестран је, интелигентан и занимљив за читање. У вртлогу пометње савременог света, покушава да потражи ослонац у ономе што са намерном ширином назива “десни поглед на стварност”. Како сам ја схватио ауторове намере, основна идеја била је да се понуди предложак за свеобухватнију јавну и интелектуалну раправу о темама из културе али и из области које култура у ширем поимању, индиректно афектира. Држим да је у тој намери, Ивановић у највећој мери остварио циљ.

Како и зашто, дакле, “Време” и наречени Миленковић одвајају онолики простор за простачки и интелектуално недозрели атак на прво дело једног талентованог посматрача наших друштвених заврзлама? Слутим да се одговор крије у два детаља. Први је део наслова (Поглед здесна) а други да је на промоцији књиге Миленковићево око соколово приметило “екипу окупљену око пројекта НСПМ”. Ове две ствари , нарочито у стицају, на наше Сорос-левичаре најчешће делују као црвена марама на бика. За тај надражај, ни ваш аналитичар није имао довољно имунитета, те је посегнуо у своју, очигледно раскошну, ризницу отрцаних фраза, општих места и неутемељених тврдњи.

Тако за њега “фото-робот српског десничара” поред осталог обухвата и следеће карактеристике: прикривену ксенофобију, хомофобију, против-просветитељски импулс, клеро-национализам и друге сличне врлине. Замислимо да неки већи злобник од мене, српске левичаре (или псеудо-левичаре) описе као србофобе, хомосексуалце, криптокомунисте, идеолошку копилад Зоговића и Кардеља, едиповце који гаје мистични култ велике маме Латинке Перовић и полуписмене следбенике покрета Сендеро Луминосо? Такав злосрећник не би могао да избегне оцену да је острашћени незналица, простак, политички кловн и духовно празњикави, вербални силеџија. Зашто би други критеријум важио за Миленковића, сасвим је логично запитати се.

Тешко је (и без сумње непотребно) освртати се на све тривијалности којима нас у хомеровски дугом “приказу” засипа И. М., али подсетићу и на следеће; “Ивановић исписује и најотужније баналности, има извесне симпатије према нацизму и фашизму, види Тита а не Милошевића као главног кривца за већину наших невоља, посеже за агресивним антикомунизмом” (за Миленковићеве саплеменике, сваки антикомунизам нужно мора бити агресиван), итд…Ту се појављују и Хана Арент, Ајхман и још триста чудеса. Осим тога, Ивановићев дискурс “драшка примитивне пориве колективитета и утерује га у тор тупости, безнађа и бесмисла” (sic!). Каква “драшкања порива” преферира Миленковић остало је нејасно, али будући да види хомофобију тамо где је ни у траговима нема, није превише тешко назрети одговор.

Свашта је још стало у Миленковићев пргави памфлет, али је практично немогуће одговорити смислено на овај збрдаздолисан низ најплићих идеолошких увреда и галиматијас левичарских стереотипа, а да се не упадне у клопку давања незаслужене пажње безвредном. Једноставно речено, својим квази-левичарским инстинктом, Миленковић је осетио да у “Погледу здесна”, који за несрећу има и подршку “екипе окупљене око НСПМ-а”, има довољно опасних идеја и размишљања на које он, самопрокламовани цувар револуције, мора да реагује. То сто за критичарски посао нема ни талента ни морала, није га спречило да удара на све стране и напише вероватно све што зна о било чему. Ако пак, тај корпус мудрости и не заузима више од три и по стране, то није његов проблем, већ оних који су се загледани у попрсје популарне фолк певацице за тренутак задржали код тог текста. Нас који смо га прочитали, ништа не може да спасе.

Да аутор није, пишући текст, умакао перо у кукуту већ у неки инспиративнији агенс можда би Ивановићевој књизи и пронашао неку опипљиву ману, па би своје наводно левичарске назоре могао правилно да супротстави ауторовим умерено десничарским. Тиме би вероватно заслужио епитет будног и опрезног, можда помало скрибомана, али ипак левичара. Овако је испао само левак.

Пише: Владан Вукосављевић
понедељак, 24 март 2008 18:52

(Време)